

РОМАНСЬКІ МОВИ

УДК 811.133.1:81'373.611

DOI <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.5-1/36>

Косович О. В.

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ПОХОДЖЕННЯ РОМАНСЬКИХ МОВ Ф. М. РЕНУАРА ДЛЯ РОМАНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА

Стаття присвячена концепції походження романських мов Ф. Ж. М. Ренуара, французького філолога, письменника і драматурга. Витоки романської філології походять з далекого Середньовіччя. Але як наука вона сформувалась тільки в XIX столітті завдяки науковим дослідженням німецького вченого К. Ф. Діца. Він перший застосував порівняльно-історичний метод у вивченні романських мов, у результаті зробивши такий висновок: джерелом походження романських мов є народна латинь. Позиції німецького філолога дотримується і сучасна романістика. Але в її історії можна знайти безліч концепцій походження романських мов. Французький філолог Ф. Ж. М. Ренуар є єдиним вченим в історії романської філології, на думку якого джерелом походження романських мов стала провансальська. Концепція Ф. Ж. М. Ренуара була помилковою, проте К. Ф. Діц, а також інший провідний представник компаративістики О. В. фон Шлегель використовували результати його досліджень романських мов у своїй науковій діяльності. К. Ф. Діц стверджував, що французький учений відкрив новий шлях вивчення романських мов.

За своїм змістом теорія про походження романських мов Ф. Ж. М. Ренуара значно відрізняється від теорій інших дослідників, наприклад К. Ф. Діца і О. В. фон Шлегеля. На думку вченого, провансальська колись була спільною мовою латинської Європи і стала попередницею романських мов. Це твердження є головною ідеєю його творчості. Він був упевнений, що всі романські мови мали одне походження, але провансальська сформувалась раніше всіх, а отже, інші романські мови наповнені її лексикою. Висновок про те, що провансальська стала першою сформованою романською мовою, філолог зробив на підставі виявлення в ній найбільшої кількості античних значущих форм. Романські мови вийшли з примітивної романської мови, тоді як примітивні романські мови продовжили вдосконалюватися в провансальській. Незважаючи на численну критику лінгвістичних поглядів дослідника, його праці були згодом високо оцінені філологами.

Таким чином, лінгвістична концепція походження романських мов Ф. Ж. М. Ренуара відіграла роль у розвитку романської філології, послуживши перехідним ступенем до отримання достовірних знань про походження романських мов.

Ключові слова: Ф. Ж. М. Ренуар, романістика, лінгвістична концепція, провансальська мова, народна латинь, К. Ф. Діц, компаративістика, романські мови.

Постановка проблеми. В історії романської філології існує безліч концепцій походження романських мов, оскільки питання про походження романських мов завжди було одним із найбільш важливих для цієї науки.

Як відомо, наука, що займається вивченням романських мов, називається романістикою, або романською філологією. Незважаючи на те, що її засновником прийнято вважати німецького філо-

лога К. Ф. Діца, сам учений називає таким французького філолога, письменника і драматурга Ф. Ж. М. Ренуара [12, с. 1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Приблизно в 1305 р., відомий італійський поет Д. Аліг'єрі (1265–1321 рр.) написав трактат «Про народне красномовство». У цій праці він першим в історії романістики назвав латину основою формування відомих йому романських мов. Про

їх спільність говорила схожість таких понять, як «небо», «земля», «любов», а також таких дієслів, як «бути», «жити», «вмирати» і т. д.

Італійський мислитель зазначав, що в разі позитивної відповіді жителі Південної Європи, які говорили *ос*, знаходяться в західній частині від Женевського озера (маються на увазі провансальці), ті, хто вживають *sic* – в східній і південній частині (італійці), а ті, які використовує *ille*, є північними стосовно перших (французи). Таким чином, Д. Аліг'єрі розрізняв три романські мови, сформовані на базі народної латини: італійська, французька і провансальська.

О. В. Десницька (1912–1992 рр.) в своїй книзі «Історія лінгвістичних навчань. Середньовічна Європа» (1985) трактує міркування Д. Аліг'єрі про походження мов як «...одну з надзвичайних для того часу» або «...одну з таких, що свого часу стали визначальними» геніальними здогадками, які виникають немовби в порожнечі, анітрохи не визначаються попередніми теоріями мови і панівним світоглядом» [3, с. 157–158]. Незважаючи на те, що робота італійського мислителя написана понад шість із половиною століть тому, для дослідників романських мов вона не тільки завжди мала велике значення, але й була доповнена.

Молдавський літературознавець Н. Г. Корлетьяну (1915–1974 рр.) у праці «Дослідження народної латини та її відносин з романськими мовами» (1974 р.) зазначав: «Аж до XVIII ст. число визнаних романських мов так і залишалося три, тільки замість провансальської (у зв'язку із занепадом провансальської літератури) стали включати іспанську. З огляду на політичні причини, португальська також входить у цей час до групи романських мов. У XVIII ст. романських мов налічувалося вже п'ять (французька, італійська, іспанська, провансальська і гасконська, тобто каталонська)» [5, с. 93].

На думку німецького філолога Й. К. Аделунга (1732–1806 рр.) романські мови утворилися приблизно в XI–XII ст. на базі змішання латини з місцевими мовами колишніх римських провінцій (*lingua romana rustica*). Романськими він назвав п'ять мов: французька, італійська, іспанська, португальська та ретороманська [5, с. 94].

Постановка завдання. Мета статті – показати своєрідність лінгвістичної концепції походження романських мов французького філолога Ф. Ж. М. Ренуара і з'ясувати, яку роль вона зіграла в розвитку романістики. Для її реалізації ми викладемо найвідоміші концепції походження романських мов і порівняємо їх із концепцією походження романських мов Ф. Ж. М. Ренуара.

Виклад основного матеріалу. Ф. Ж. М. Ренуар народився 18 вересня 1761 р. в Бріньоль. Французький критик і літературознавець Ш.-О. де Сен-Бев підкреслював особливий зв'язок Ф. Ж. М. Ренуара з місцем його народження: «Він був з Бріньоля, ніколи не можна про це забувати, розмірковуючи про нього. Жодна видатна людина, крім Ф. Ж. М. Ренуара, не зберегла в собі такий глибокий слід своєї провінції, рідного місця. Перш за все, його походження видавав акцент. Масійон, Флеш'є, Сієс, будучи теж жителями півдня, на думку греків, мали м'яку вимову; вимова Ф. Ж. М. Ренуара, що має більш твердий характер, була різкою, в ньому було щось сильне та їдке. Не тільки акцент видавав його походження; його видавали також погляди, благородний дух, патріотизм» [18, с. 2].

Ф. Ж. М. Ренуар навчався в семінарії, розташованій в місті Екс-ан-Прованс, пізніше – на факультеті права. Після закінчення навчання Ф. Ж. М. Ренуар стає адвокатом і розпочинає політичну діяльність в Законодавчих зборах. Свої погляди він поділяв із жирондистами, через що потрапив в одну зі старовинних в'язниць Парижа. Перебуваючи в ув'язненні, Ф. Ж. М. Ренуар пише трагедію «Катон Утичний» (1794 р.). Оскільки його робота мала антиякобінську спрямованість, вона стала формою протесту проти тиранії і, радше, саме тому залишилася фактично неоціненою.

Розквіт творчості Ф. Ж. М. Ренуара як письменника і драматурга припадає на роки Імперії. Трагедія «Тамплієри» приносить йому приголомшливий успіх [1, с. 112]. Вона була поставлена у Французькому театрі 14 травня 1805 р. У центрі сюжету – історичний факт розгрому ордена тамплієрів королем Філіпом IV в 1307 р. Автор представляє тамплієрів ідеалізовано, як прихильників високих і релігійних чеснот. Їм судилося бути спаленими на багатті, однак вони залишаються відданими королю і не втрачають віру в Бога [1, с. 113]. Зауважимо, що Ф. Ж. М. Ренуар вперше за довгий час заговорив про свободу слова прямо перед імператором [18, с. 8–9].

У своїх драматичних творах він звертався до епохи Середньовіччя. Проте домогтися театрального успіху йому не вдалося. У 1809 р. вийшла його п'єса «Генеральні штати, або Смерть герцога де Гіза». Викликавши різку критику Наполеона, вона була вилучена з репертуару, внаслідок чого Ф. Ж. М. Ренуар покинув театр і цілком присвятив себе філології. Про цю подію він написав так: «Я повертаюся до походження нашого прекрасної мови. Я стану тим, хто напише про неї істо-

рію...» (фр. «*Je retourne à l'origine de notre belle langue, j'en deviendrai l'historien*») [21, с. 439]. Ф. Ж. М. Ренуар помер 27 жовтня 1836 р. в паризькому районі Пассі.

Кількість праць французького філолога є великою: «Основи граматики романської мови» [16], «Обрана оригінальна поезія трубадурів» [15], «Порівняльна граMATика мов Латинської Європи в їх відношенні до мови трубадурів» [17], «Словник мови трубадурів, або романська лексика в її порівнянні з лексикою інших мов Латинської Європи» [19] та інші.

Звернемося до теорії вченого про походження романських мов. За своїм змістом вона значно відрізняється від теорій інших дослідників романських мов, наприклад К. Ф. Діца і О. В. фон Шлегеля. Ф. Ж. М. Ренуар наводить докази існування примітивної романської мови, пам'ятником якої є, наприклад, «Страсбургські клятви» 842 року [12, с. 3]. Т. Б. Алісова і К. М. Плужникова підкреслюють: «Досліджуючи манускрипти середньовічних авторів, він виявив, що поряд із давньофранцузькою на території Франції існували ще інші, давніші романські мови, на яких була створена багата, але майже нікому не відома література» [1, с. 7]. Вчений стверджував, що саме цією мовою колись говорила вся Західна Європа, і тільки через кілька століть виникли інші романські мови [21, с. 39].

На думку Ф. Ж. М. Ренуара, провансальська мова почала поширюватися по півночі Франції. Підтверджені його позиції було мало, проте вчений її не змінив. Таким чином, мова півдня Франції (провансальців), мова Бріньоля, на думку Ф. Ж. М. Ренуара, стала «матір'ю» старофранцузької, а також каталонської, іспанської, італійської та португальської замість того, щоб бути одним із «братів», що з'явилися на світ раніше інших [16, с. 18].

Незважаючи на те, що багато вчених критикували Ф. Ж. М. Ренуара, важливість його робіт визнавалася всіма філологами [6, с. 152]. Він став автором ідеї проведення порівняльного аналізу граматичної будови і лексичного складу романських мов. Тим самим учений відкрив новий шлях їх вивчення. Хоча його граMATика з часом втратила своє значення, однак лексика досі слугує основою порівняльної філології [5, с. 12].

Спадщина Ф. Ж. М. Ренуара справила неабиякий вплив на творчість О. В. фон Шлегеля. У науково-літературному журналі Європи «Журнал учених» («*Journal des savants*») 1818 р. знаходимо такий вислів німецького філолога: «Я з давніх пір

збирав матеріал для праці «Історичний нарис про формування французької мови. Дослідження Ф. Ж. М. Ренуара на багато пролили світло. Вони позбавляють мої замітки новизни, але все ж не роблять їх марними...» (фр. «*J'avois préparé depuis plusieurs années les matériaux d'un «Essai historique sur la formation de la langue française». Les recherches de M. Raynouard m'ont fourni beaucoup de lumières. Elles ôtent à mes observations une partie de leur nouveauté; mais elles ne les rendent peut être pas entièrement inutiles*») [16, с. 586].

Додамо, що Ф. Ж. М. Ренуар своєю чергою так відгукувався про О. В. фон Шлегеля: «З усіх іноземців, з якими я говорив про романську літературу, пан О. В. фон Шлегель – той, хто вивчив її, як мені здалося, краще за всіх. Він взявся за написання історичного нарису про формування французької мови; я не сумніваюся, що в ньому можна знайти і багато інформації, і багато сенсу» (фр. «*De tous les étrangers avec lesquels j'ai parlé de la littérature romane, M. A. W. de Schlegel est celui qui m'a paru l'avoir étudié avec le plus de succès*». Il a entrepris un essai historique sur la formation de la langue française; je ne doute pas qu'on n'y trouve et beaucoup d'érudition et beaucoup d'esprit) [15, с. 163–164]. Сам О. В. фон Шлегель високо оцінював значення наукових праць Ф. Ж. М. Ренуара: «він завоював повагу не тільки своїх співвітчизників, а й усієї наукової Європи» (фр. «*Il a mérité la reconnaissance, non seulement de ses compatriotes, mais de l'Europe savante*») [21, с. 81].

Ф. Ж. М. Ренуар був одним із тих небагатьох вчених, хто зайнявся вивченням провансальської мови [16, с. 16]. Водночас філолог ніколи не говорив про те, чому не було підтвердження в історичних пам'ятках, що слугували основою його досліджень [21, с. 4]. Роботи Ф. Ж. М. Ренуара заповнюють лакуну в історії літератури середньовіччя. Завдяки йому поезія трубадурів вивчена навіть краще, ніж та, що була створена давньофранцузькою мовою [21, с. 59]. До Ф. Ж. М. Ренуара були вчені, які займалися вивченням провансальської літератури, але результати проведених ними досліджень залишилися невідомі в філології [21, с. 1].

Г. Паріс так оцінює позицію Ф. Ж. М. Ренуара «...втім, трохи засліплений патріотизмом, Ф. Ж. М. Ренуар не посоромився оголосити про те, що провансальська мова в якийсь момент був спільною мовою Латинської Європи і про те, що ця мова був «матір'ю» французької, італійської, іспанської» [13, с. 8].

Бельгійський філолог і письменник Ф. О. Ф. Т. де Райфенберг (Рейфенберг) (1795–1850 рр.) у своїй праці «Нарис про Ренуара» висловлює сумнів щодо того, що колись люди використовували одну романську мову, якою тепер говорять провансальці [22, с. 11].

Аргументи Ф. Ж. М. Ренуара з приводу того, що романські мови були посередником між латиною і романськими мовами, не переконали німецького письменника і критика О. В. фон Шлегеля (1767–1845 рр.), який вважав, що «...теорії французького філолога суперечить вже той факт, що португальська не має нічого спільного з провансальською мовою» [23, с. 49].

Однак внесок французького вченого в розвиток романської філології є значно більшим, ніж здається на перший погляд. Незважаючи на численну критику, його лінгвістична концепція походження романських мов була визнана важливим науковим досягненням [15].

Справа в тому, що відомого романіста К. Ф. Діца, а також іншого провідного представника компаративістики О. В. фон Шлегеля можна вважати послідовниками Ф. Ж. М. Ренуара, оскільки вони використовували результати його досліджень романських мов у своїй науковій діяльності [17, р. 76]. Таким чином, лінгвістична концепція походження романських мов Ф. Ж. М. Ренуара послужила перехідним ступенем до отримання достовірних знань про походження романських мов.

У першому томі «Граматики романських мов» К. Ф. Діц пише, що французький філолог «став автором ідеї проведення порівняльного аналізу граматичної будови і лексичного складу романських мов, тим самим відкривши новий шлях їх вивчення» [12, р. 1]. Хоча його граMATика з часом і втратила своє значення, лексика досі служить базою порівняльної філології [13, с. 12]. К. Ф. Діц говорив, що «...помилки Ф. Ж. М. Ренуара були корисними, оскільки мотивували до поглибленого вивчення питань при подальшому дослідженні» [13, с. 11].

Як вже було сказано вище, Ф. Ж. М. Ренуара критикував О. В. фон Шлегель, однак спадщина французького філолога справила неабиякий вплив і на його творчість. Додамо, що О. В. фон Шлегель взагалі високо оцінював роль наукових праць Ф. Ж. М. Ренуара: «...він завоював повагу не тільки своїх співвітчизників, а й усієї наукової Європи» [23, р. 81].

Найбільш відомими працями Ф. Ж. М. Ренуара стали «Основи граматики романської мови» (1816), «Обрана оригінальна поезія трубадурів» (1816-1821), «ГраMATика мов Латинської Європи в порівнянні з мовою трубадурів» (1821), «Словник мови трубадурів, або Романська лексика в її порівнянні з лексикою інших мов Латинської Європи» (1838–1844).

Висновки і пропозиції. Отже, в історії романістики існує безліч концепцій походження романських мов. Французький філолог Ф. Ж. М. Ренуар є єдиним вченим, на думку якого джерелом походження романських мов став провансальська. Його концепція походження романських мов була помилковою. Однак такого відомого романіста, як К. Ф. Діц, а також іншого провідного представника компаративістики О. В. фон Шлегеля можна назвати послідовниками французького філолога, оскільки вони використовували результати його досліджень романських мов у своїй науковій діяльності. Центральною думкою теорії Ф. Ж. М. Ренуара була ідея про провансальську мову як джерело походження романських мов. Незважаючи на те, що багато дослідників, наприклад Г. Паріс, Ф. Райфенберг і деякі інші, критикували французького вченого, важливість його праць була визнана філологами. Порівняльний аналіз граматичної будови і лексичного складу романських мов, виконаний французьким ученим, відкрив новий шлях їх вивчення.

Таким чином, лінгвістична концепція походження романських мов Ф. Ж. М. Ренуара зіграла роль у розвитку романістики, послуживши перехідним ступенем до отримання достовірних знань про походження романських мов.

Список літератури:

1. Алисова Т. Б. Старопровансальский язык и поэзия трубадуров. Москва : МАКС Пресс, 2011. 176 с.
2. Алисова Т. Б. Введение в романскую филологию. Москва : Высшая школа, 2017. 453 с.
3. Десницкая, А. В. История лингвистических учений. Средневековая Европа. Средневековая Европа. Ленинград : Наука, 1985. 281 с.
4. История зарубежного театра: учеб. пособие: в 4 ч. Ч. 2. Театр Западной Европы XIX – начала XX века, 1789–1917 / под ред. Г. Н. Бояджиева и др. Москва : Просвещение, 1984. 272 с.
5. Корлэтану Н. Г. Исследования народной латыни и её отношение с романскими языками. Москва : Издательство «Наука», 1974. 322 с.
6. Лоя Я. В. История лингвистических учений. Москва : Высшая школа, 1968. 156 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/540775/> (дата звернення: 17.09.2021).

7. Лукин О. В., Лукина Н. Ю. Профессор гимназии М.В. Гетцингер в парадигме немецкого языкознания XIX в. *Верхневолжский филологический вестник*. 2018. № 4 (15). С. 82–86.
8. Мейе А. Введение в сравнительное изучение индоевропейских языков. Москва : Государственное социально-экономическое издательство. 510 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk2427.pdf> (Дата звернення: 17.09.2021).
9. Сумарокова П. А. Творчество Ф. Ж. М. Ренуара в контексте развития компаративистики. *Верхневолжский филологический вестник*. 2016. № 1. С. 54–57.
10. Томсен В. История языковедения до конца XIX века: (краткий обзор основных моментов). Москва, 2021. 158 с.
11. Черняк А. Б. От Юка Файдита до Косериу: очерки истории романской филологии. Санкт-Петербург : Российская академия наук, 2018. 262 с.
12. Diez F. Grammaire des langues romanes: en 3 vol. T. 1. Paris: F. Vieweg. 476 p. URL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k113235s.texteImage>. (дата звернення: 11.09.2021).
13. Diez F. Introduction à la grammaire des langues romanes. Paris: Albert L. Hérold. 163 p. URL: https://archive.org/details/bub_gb_fcw67fTfYc. (дата звернення: 11.09.2021).
14. Lühr R. Claude Fauriel, précurseur des études indo-européennes en France. *Claude Fauriel et l'Allemagne: idées pour une philologie des cultures*. Paris, 2014. P. 349–394.
15. Raynouard F.J.M. Choix des poesies originales des troubadours: en 6 vol. T. 2. Des dissertations sur les troubadours, sur les cours d'amour, etc. Paris: Firmin Didot. 319 p. URL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k41226.image>. (дата звернення: 11.09.2021).
16. Raynouard F.J.M. Eléments de la grammaire de la langue romane avant l'an 1000, précédés de recherches sur origine et la formation de cette langue. P. : Firmin Didot. 105 p. URL: <https://archive.org/details/Imentsdelagramm00jusgoog>. (дата звернення: 11.09.2021).
17. Raynouard F.J.M. Grammaire comparée des langues de l'Europe latine, dans leurs rapports avec la langue des troubadours. Paris: Firmin Didot. 412 p. URL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k4331168.texteImage>. (дата звернення: 12.09.2021).
18. Raynouard F.J.M. Influence de la langue romane rustique sur les langues de l'Europe latine. Paris: Imprimerie de Crapelet. 92 p. URL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k433103s.texteImage>. (дата звернення: 12.09.2021).
19. Raynouard F.J.M. Lexique roman, ou Dictionnaire de la langue des troubadours comparée avec les autres langues de l'Europe latine: précédé de nouvelles recherches historiques et philologiques, d'un résumé de la grammaire romane, d'un nouveau choix des poésies originales des troubadours et d'extraits de poèmes divers: en 6 vol. T. 1. Recherches. Grammaire. Poesie. Paris: Silvestre. 583 p. URL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k5790864v.texteImage>. (дата звернення: 12.09.2021).
20. Raynouard F. J. M. Observations philologiques et grammaticales sur le «Roman de Rou» et sur quelques règles de la langue des trouvères au douzième siècle. -Rouen: Édouard Frère. 140 p. URL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6119385n.texteImage>. (дата звернення: 12.09.2021).
21. Raynouard F.J.M. Observations sur la Langue et la Littérature provençales, par A. W. de Schlegel. *Journal de savans*. № 14. P. 586-593. URL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k63239579.texteImage>. (дата звернення: 12.09.2021).
22. Reiffenberg F.A.F.T. de. Notice sur François-Juste-Marie Raynouard. Bruxelles: M. Hayez. 15 p. URL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k5787804g.texteImage>. (дата звернення: 12.09.2021).
23. Schlegel A.W. von. Observations sur la langue et littérature provençales. Paris : Librairie grecque-latine-allemande. 136 p. URL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k63239579.texteImage>. (дата звернення: 12.09.2021).

Kosovych O. V. THE IMPORTANCE OF THE LINGUISTIC CONCEPTION OF THE ORIGIN OF ROMANCE LANGUAGES BY F.J.M. RAYNOUARD FOR ROMANCE LINGUISTICS.

This article deals with the conception of the origin of Romance languages by F. J. M. Raynouard, French philologist, writer and playwright. The origins of Romance philology go back to the Middle Ages. But as a science, it took shape only in the 19th century, thanks to the research of the German scholar K. F. Diez. He was the first to apply the comparative-historical method to the study of Romance languages, concluding that the origin of Romance languages comes from popular Latin. The position of the German philologist is also followed by modern Romance studies. But in its history, one can find a whole host of conceptions of the origin of Romance languages.

This article deals with the conception of the origin of Romance languages by F. J. M. Raynouard, French philologist, writer and playwright. The origins of Romance philology go back to the Middle Ages. But as

a science, it took shape only in the 19th century, thanks to the research of the German scholar K. F. Diez. He was the first to apply the comparative-historical method to the study of Romance languages, concluding that the origin of Romance languages comes from vernacular Latin. The position of the German philologist is also followed by modern Romance studies. But in its history, one can find a whole host of conceptions of the origin of Romance languages.

In its content, F. J. M. Raynouard's theory on the origin of the Romance languages differs significantly from the theories of other scholars, such as C. F. Diez and A. W. Schlegel. According to the scholar, Provençal was the common language of Latin Europe and was the precursor of the Romance languages. This assertion was the main idea of his work. He was convinced that all the Romance languages had the same origin, but that Provençal was formed before any of them, which means that the other Romance languages are filled with its vocabulary. The philologist concluded that Provençal was the first established Romance language on the basis of the greatest number of antique significant forms found in it. Romance languages emerged from primitive Romance, whereas primitive Romance languages continued to evolve in Provençal. Despite much criticism of the researcher's linguistic views, the importance of his work was later praised by philologists.

Thus, F. J. M. Raynouard's linguistic concept of the origin of Romance languages played an important role in the development of Romance philology, serving as a transitional step towards obtaining reliable knowledge about the origin of Romance languages.

Key words: F. J. M. Raynouard, Romanistics, linguistic concept, Provençal language, popular Latin, C. F. Dietz, comparativism, Romance languages.